

Jacht op fraudeurs is geopend

Amid Faljaoui
Belastingconsulent

Alle geheime fiscale achterdeurtjes worden stilaan gesloten. Reden? De staatsschulden zijn veel te zwaar en de regeringen sluiten eindelijk onderlinge samenwerkingsakkoorden om hun schatkist te spijsen.

De druk op de schouders van de fraudeurs stijgt met de dag. Dat bleek nog maar eens toen Luxemburg op dinsdag 21 mei aankondigde dat het een akkoord heeft gesloten met de Verenigde Staten om fiscale informatie uit te wisselen. Diezelfde dag moest de CEO van Apple trachten uit te leggen dat hij geen belasting heeft ontdoken door 145 miljard dollar cash geld te laten staan op de rekeningen van het bedrijf in belastingparadijzen.

Laten we duidelijk stellen dat de westerse regeringen vandaag strenger optreden dan vroeger en op doordachte wijze druk uitoefenen, omdat de westerse staatskassen volledig leeg zijn. Ze beschouwen de fiscale fraudebestrijding dan ook als een goede manier om hun schatkist opnieuw te vullen.

Het beste voorbeeld hiervan is de druk die gelegd wordt op Luxemburg of Zwitserland. Reden waarom deze landen een uitwisselingsakkoord hebben gesloten met de Verenigde Staten is omdat ze geen keus meer hadden. In de VS is er namelijk een wet goedgekeurd, de zogenaamde Foreign Account Tax Compliance Act (FATCA), die Luxemburg en Zwitserland verplicht tot het doorspelen van de identiteit en de rekeningen van de Amerikaanse burgers die een of meerdere rekeningen hebben in die landen. Mochten beide landen bijvoorbeeld weigeren, dan beschikken de Verenigde Staten over een sterk wapen: de bank die het bankgeheim weigert op te heffen, is het mikpunt van een bronheffing van 30 % op de inkomsten van haar financiële activa in de VS. De belastingontduiker moet bovendien een boete betalen ten belope van 40 % van het verborgen bedrag. Een ware mokerslag, aldus een advocaat in de *New York Times*.

Aangezien Luxemburg overstag is gegaan voor de Verenigde Staten, leggen grote Europese landen als Frankrijk, het Verenigd Koninkrijk en Duitsland eveneens druk op het land, zodat het zijn automatische informatiewisseling uitbreidt naar andere fiscale producten. Denk bijvoorbeeld aan

de levensverzekeringscontracten, een van de specialiteiten in het Groothertogdom Luxemburg.

Singapore

Op dit moment weigert Luxemburg nog steeds. Het land wordt daarbij bijgestaan door Oostenrijk, dat ook blijft zweren op zijn bankgeheim. In hun strijd zeggen Luxemburg en Oostenrijk dat ze bereid zijn te willen samenwerken, op voorwaarde dat de niet-EU-landen die met de Europese Unie samenwerken, eerst hun bankgeheim opheffen. Uiteraard worden landen als Zwitserland, Liechtenstein, Andorra, Monaco en San Marino met de vinger gewezen. Die landen laten zich echter niet doen. Hun antwoord luidt dan ook: "Waarom vragen jullie ons wat jullie niet doen op Europees niveau?" Het opzet van Luxemburg en Oostenrijk is dus om deze hele hetze rond de belastingparadijzen te laten afkoelen, waardoor de druk om het bankgeheim te versoepelen vanzelf afneemt. Dit blijkt echter vergeefse moeite, want zelfs Singapore lijkt alsnog overstag te gaan. Hierdoor komt Zwitserland opnieuw onder druk te liggen.

Solvay Business School en de horeca

Wie fraude zegt, denkt naast de belastingparadijzen vanzelfsprekend ook aan zwartwerk. Vandaar de vraag of de Belgische restauranthouders gered worden door de studenten van de Solvay Business School. Indien dit het geval is, dan is dit zeer origineel. Om deze kwestie te begrijpen, moeten we teruggaan naar 2009, toen de federale regering horecazaken verplicht heeft tot het plaatsen van een 'zwarte doos'. Dit geregistreerde kassasysteem dient als compensatie voor de btw-verlaging in de sector.

Om verschillende redenen loopt de installatie ervan vertragingen op, maar restaurants kunnen dit systeem vrij-

willig koppelen aan hun kassa vanaf 1 januari 2014. Let wel: dit vrijwillige karakter is van korte duur. Vanaf 15 januari 2015 wordt de registratie van de activiteiten namelijk verplicht. Doel van deze 'zwarte doos' is alle inkomsten van de restaurants en brasseries te laten aangeven. Bovendien staat vast dat uit een studie van de studenten van de Solvay Business School blijkt dat gemiddeld 25 % van de verkoop niet zou worden aangegeven aan de btw-administratie. Daarop antwoorden de uitbaters dat ze dit doen uit overlevingsdrang: zonder zwart geld zouden ze hun kosten en de lonen van hun arbeiders niet kunnen dekken.

Dit feit was al langer bekend. Nieuw is echter dat de studie van de Solvay-studenten aantoont dat de invoering van dit nieuwe kassasysteem zal leiden tot een sluiting van 27 % van de horecazaken. En dat terwijl de staat juist 40 miljoen euro aan btw hoopte terug te winnen. De winst van deze maatregel zou echter slechts 4 miljoen euro bedragen. Als deze studie correct is, dan is die winst van 4 miljoen onvoldoende om de extra werkloosheid in te dekken. Wat moet er dan gebeuren? Het is wettelijk en moreel onmogelijk om een deel van het omzetcijfer van de horecazaken vrij te stellen. De kwestie blijft dus bestaan.

Toch werden de resultaten van deze studie doorgestuurd naar de vertegenwoordigers en de ministers. De eerste reactie kwam van Sabine Laruelle, minister van Middenstand en Kmo's, die niet echt verrast leek door de resultaten, en zelfs de kwetsbaarheid van de sector bevestigt.

Apple in de schijnwerper

De nationale belastingdiensten hebben het niet alleen gemunt op de kleine ondernemingen en de zelfstandigen. In de Verenigde Staten bijvoorbeeld wordt onderzoek gedaan naar de fiscale optimalisatieconstructies van Apple. De CEO van het bedrijf moest zich bij het Amerikaanse Congres verantwoorden over de fiscale constructies. Dient gezegd: Apple heeft de aandacht weten te trekken door in mei aan te kon-

digen dat het 17 miljard dollar schulden heeft gemaakt om de dividenden van zijn aandeelhouders te kunnen betalen.

Iets wat te gek voor woorden is, en bovendien lijkt dat op het eerste gezicht niet eenvoudig te begrijpen. Sterker nog: Apple beschikt over een overvloed aan liquide middelen, namelijk 145 miljard dollar. Waarom maakt het bedrijf dan schulden door een obligatielening aan te gaan op de financiële markten? Steve Jobs, die steeds geweigerd heeft dat zijn bedrijf ooit schulden zou hebben, zou zich bij wijze van spreken in zijn graf omdraaien als hij dat hoort.

Eigenlijk zit de vork logisch in de steel. Apple heeft voor zijn aankondiging enkele rake klappen gekregen op de beurs, met een koersdaling van bijna 40 %. Deze daling valt te verklaren doordat de financiële wereld denkt dat Apple verslapt is en niet meer in staat is écht innoverende producten te creëren. Producten die hét verschil maken ten opzichte van hun directe concurrenten, zoals Samsung en andere. Dus heeft de nieuwe CEO van Apple beslist om de aandeelhouders aan zich te binden, door hen tegen 2015 100 miljard dollar terug te storten in de vorm van dividenden of inkoop van aandelen. Hiervoor maakt Apple liever schulden dan dat het zijn liquide middelen van 145 miljard dollar zou aanspreken. Ten eerste omdat het bedrijf meer rente ontvangt op de 145 miljard dollar dan dat het betaalt op de lening. Ten tweede omdat Apple zijn liquide middelen eerst zou moeten terughalen uit de filialen in het buitenland, waardoor het daar veel belasting op zou moeten betalen. Om die reden maakt het bedrijf liever schulden aan, ondanks dat het overladen is met liquiditeiten.

Ter informatie: de pers heeft berekend dat Apple genoeg geld zou hebben om alle handelsgebouwen, net als alle bestuursgebouwen van de stad New York te kunnen opkopen. Beter nog, mocht Apple het echt willen, dan kan het in één oogwenk zelfs HP, Facebook en Yahoo tegelijkertijd kopen. Het is dan ook begrijpelijk dat de verleiding van de nationale belastingdiensten steeds groter wordt om dergelijke constructies niet meer door de vingers te zien, en hun deel op te eisen. ●